

Waaibomen en klimbomen

Dicht bij zee, weinig boom. Elke boom helt daar naar het noordoosten of oosten. Dat doet de wind, zult u zeggen, want die is vaak zuidwest of west. In gedachten ziet u een meisje op een duintop met wapperhaar dat wijst waarheen de wind waait. Toch klopt de vergelijking niet helemaal: al zou dat meisje daar twintig jaar staan, zodra de wind keert, waaien haar haren de andere kant op. De bomen blijven noordoost aangeven. Ook bij saai, zonloos weer kent een slimme bezoeker in elk kustduingebied elke richting. Hij kijkt naar de bomen, (even) niet naar de meisjes.

In het groeiseizoen krijgen de bomen volop nieuwe, sappige blaadjes. Ook de westkant kleurt groen, want daar kunnen blaadjes evengoed assimileren. Onvermijdelijk komt er vroeg of laat een stormpje vanuit zee. De boom is daartegen bestand, zo ook de meeste blaadjes. De wind voert echter ook zout mee. Water van woeste golven wordt immers de lucht ingeblazen, honderden meters landinwaarts. Het vocht verdampt eruit, het zout resteert. Iedere kustbewoner weet van de waas op zijn ruiten na een storm. Ook de frisgroene blaadjes worden met zout bedekt, en zoals u zult weten: zout trekt water aan. De blaadjes verdrogen dus, tenzij ze voorzien zijn

van een beschermend waslaagje. Alle dorre blaadjes vallen af, maar aan de luwe zijde groeit de boom langzaam, maar lustig voort. Zo krijgt de boom zijn vorm. Vlak bij zee, waar de zouttoevoer groot is, hebben bomen maar weinig overlevingsplekken.

Bomen staan niet altijd solitair in het duin. Van een groep bomen krijgen alleen de voorste exemplaren de volle zoutlaag. Meestal blijven die zeer laag: zo duiken ze onder de wind door. In een rechte lijn oostwaarts wordt een bosschage steeds hoger.

Heb geen medelijden met het zoutlot der bomen, en pleit niet voor een enorm zoutscherp: dankzij die zoutfilmpjes groeien de duinen niet dicht en krijgen allerlei kruidjes een kans.

In het duin zijn er in de loop der jaren veel bomen geplant en is er veel gekapt. Verdwijnt er bijvoorbeeld een dikke den, dan krijgt een populier erachter het ineens moeilijk. Hij sterft van boven af, maar krijgt meestal al lage zijtakken of uitlopers. Een boom kan aldus de vreemdste kronkels krijgen; de geschiedenis spreekt. Als klimboom is zo'n populier populair.